

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 21 marca 2022 r.

Pozycja 58

POSTANOWIENIE z dnia 20 stycznia 2022 r. Sygn. akt Ts 119/20

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski – przewodniczący
Krystyna Pawłowicz – sprawozdawca
Stanisław Piotrowicz,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 22 lipca 2021 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej E.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnić zażalenia.

Orzeczenie zapadło jednogłośnie.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 14 sierpnia 2020 r. (data nadania) E.S. (dalej: skarżąca), reprezentowana przez pełnomocnika z wyboru, wystąpiła o stwierdzenie, że:

1) art. 133 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 556; dalej: k.p.k.) „w zakresie, w jakim w razie zwrotu zawiadomienia o terminie rozprawy wraz z adnotacją «nie podjęto w terminie» należy uznać za przesyłkę doręczoną prawidłowo, co prowadzi do niemożności podjęcia właściwych środków do obrotu”, jest niezgodny z art. 42 ust. 2 w związku z art. 2 Konstytucji;

2) art. 547 § 1 k.p.k. „w zakresie, w jakim skazany nie ma możliwości złożenia odwołania na postanowienie oddalające wnioski lub pozostawiające go bez rozpoznania jeżeli orzekł o tym sąd apelacyjny lub Sąd Najwyższy, co pozbawia skazanego możliwości skorzystania z zasady dwuinstancyjności”, jest niezgodny z art. 176 ust. 1 w związku z art. 45 ust. 1 w związku z art. 78 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 77 ust. 2 w związku z art. 8 ust. 2 Konstytucji.

2. Zarządzeniem Prezesa Trybunału Konstytucyjnego z 6 listopada 2020 r. skarżącą wezwano, w trybie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), do usunięcia braków formalnych wniesionej skargi przez: 1) udokumentowanie daty doręczenia postanowienia Sądu Najwyższego; 2) przedłożenie prawidłowego pełnomoc-

nictwa upoważniającego pełnomocnika do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej oraz reprezentowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Skarżąca w ustawowo przewidzianym terminie ustosunkowała się do powyższego wezwania.

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 21 stycznia 2021 r. wezwał skarżącą – w trybie art. 61 ust. 3 u.o.t.p.TK – do usunięcia w przepisany terminie braku formalnego skargi konstytucyjnej przez sprecyzowanie oraz uzasadnienie, w jaki sposób art. 133 § 2 i art. 547 § 1 k.p.k. naruszają wymienione w skardze konstytucyjnej wolności lub prawa skarżącej. Pismem procesowym z 1 lutego 2021 r. (data nadania) skarżąca odniosła się do otrzymanego wezwania.

3. Postanowieniem z 22 lipca 2021 r., doręczonym pełnomocnikowi skarżącej 28 lipca 2021 r., Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej stwierdzając, że: a) jedynie art. 547 § 1 k.p.k. stanowił podstawę rozstrzygnięcia co do *meritum* w sprawie skarżącej; b) skarżąca nie usunęła prawidłowo braków formalnych skargi w zakresie uzasadnienia, w jaki sposób skarżone przepisy naruszają jej prawa lub wolności wymienione w skardze konstytucyjnej.

4. Skarżąca złożyła 4 sierpnia 2021 r. (data nadania) zażalenie na postanowienie Trybunału z 22 lipca 2021 r., w którym wniosła o nadanie skardze dalszego biegu. W jej ocenie kwestionowane postanowienie spełnia wszystkie wymogi formalne. „Sposób naruszenia ma w ocenie Skarżącej charakter oczywisty i bezpośredni i dot. prawa konstytucyjnego *explicite* wyrażonego” (s. 2 zażalenia).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 5 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w związku z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p.TK). Zgodnie z orzecnictwem Trybunału zażalenie na postanowienie o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej powinno dotyczyć podstaw, na których odmowa ta była oparta. Przedmiotem postępowania zażaleniowego jest bowiem ustalenie ich prawidłowości.

2. Trybunał Konstytucyjny w obecnym składzie uznaje, że odniesienie się do treści zażalenia musi zostać poprzedzone uwagami natury ogólnej, dotyczącymi zasady skargowości, obowiązującej w tym postępowaniu. Zgodnie z art. 67 ust. 1 u.o.t.p.TK Trybunał orzekając jest związany zakresem zaskarżenia wskazanym we wniosku, pytaniu prawnym albo skardze konstytucyjnej. Zasada ta wymaga, aby to sam skarżący określił akt normatywny lub jego część, które są przedmiotem postępowania. Trybunał nie może z urzędu rozszerzyć tak wskazanego przedmiotu kontroli. Podmiot występujący z zażaleniem na postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu sam określa zatem granice, w ramach których sprawa podlega rozpoznaniu. Istotna jest przy tym funkcja, jaką pełni ten środek odwoławczy. Jak wynika z treści art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK, na postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu skarżącemu przysługuje zażalenie do Trybunału w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia tego postanowienia. Przedmiotem zażalenia jest wydane w ramach wstępnej kontroli postanowienie dotyczące oceny strony formalnej skargi. Ze względu na to, że przepis ten stanowi o postanowieniu o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, należy uznać, że zażalenie może odnosić się jedynie do przedstawionych przez Trybunał Konstytucyjny

tucyjny argumentów przemawiających za negatywną oceną strony formalnej skargi. Brak takiego odniesienia musi zostać każdorazowo oceniony jako niepodważenie zasadności argumentacji zawartej w zaskarżonym postanowieniu i skutkować będzie nieuwzględnieniem zażalenia (por. postanowienie TK z 31 października 2011 r., sygn. Ts 306/10, OTK ZU nr 5/B/2011, poz. 381).

3. Przystępując do oceny wniesionego środka odwoławczego Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skarżąca, mimo że na wstępie podnosi, iż skarży kwestionowane postanowienie w całości, to jednak w uzasadnieniu przedłożonego zażalenia w żaden sposób nie odnosi się do podstawy odmowy w zakresie tego, że jedynie art. 547 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 556, ze zm.) stanowił podstawę rozstrzygnięcia co do *meritum* w jej sprawie.

4. Trybunał Konstytucyjny uznaje, że postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu jest prawidłowe. Formułując zarzuty przedstawione w zażaleniu skarżąca nie zdołała skutecznie podważyć podstaw odmowy. Nie wnosi ono do rozpatrywanej sprawy żadnych nowych merytorycznych argumentów. Stanowi jedynie polemikę z ustaleniami Trybunału, negującą to, iż badana skarga konstytucyjna była dotknięta jakimkolwiek brakiem uniemożliwiającym nadanie jej dalszego biegu (w szczególności w zakresie uzasadnienia naruszenia przez kwestionowany przepis wolności lub praw skarżącej wymienionych w *petitum* skargi) i w związku z tym skarżąca wywodzi, że ustalenia Trybunału znajdujące się w kwestionowanym postanowieniu nie powinny wywołać wobec niej negatywnych skutków procesowych. Sformułowana w zażaleniu argumentacja to w istocie lapidarne stwierdzenie sprowadzające się do tego, że złożona przez skarżącą skarga konstytucyjna spełnia wszystkie wymagania formalne.

Nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu, jak zauważa Trybunał w niniejszym składzie, uwarunkowane jest dochowaniem wymogów formalnych przewidzianych w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 u.o.t.p.TK. Określają one konieczne elementy, które musi obejmować skarga konstytucyjna. Ich brak uzasadnia wydanie zarządzenia wzywającego do ich usunięcia. Jeżeli braki formalne skargi konstytucyjnej nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie, Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Tryb ten miał zastosowanie w niniejszej sprawie. Jak stwierdzono w kwestionowanym postanowieniu, skarżąca pomimo wezwania nie uzasadniła, w jaki sposób kwestionowane przepisy naruszają jej wolności lub prawa wymienione w *petitum* skargi, skupiając się na przedstawieniu stanu faktycznego, wskazaniu jakie wzorce kontroli mają zastosowanie w jej sprawie, a następnie scharakteryzowaniu ich istoty. Ograniczyła się jedynie do wyrażenia przekonania o niezgodności kwestionowanych przepisów z Konstytucją. Nie wyjaśniła jednak na czym owa niezgodność – jej zdaniem – polega. Pomimo stosownego wezwania do usunięcia braków formalnych w zakresie argumentacji popierającej żądanie skargi (dokładnego uzasadnienia zarzutów niezgodności zakwestionowanych przepisów z wymienionymi w skardze przepisami Konstytucji), skarżąca poprzestała na powtórzeniu wywodów zawartych w skardze. Skoro Trybunał, dokonując analizy formalnej skargi konstytucyjnej, dopatrzył się uchybień, które mogły zostać sanowane, to obowiązkiem skarżącej było wykonać wezwanie Trybunału z należytą starannością (zwłaszcza, że zarządzenie sędziego TK z 21 stycznia 2021 r. zawierało stosowne pouczenie w brzmieniu: „W przypadku nieusunięcia powyższych braków w wyznaczonym terminie, wydane zostanie postanowienie o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu”).

Przesłanka odpowiedniego uzasadnienia zarzutów nie powinna być traktowana powierzchownie i instrumentalnie. Przytaczane w postępowaniu pisemnym argumenty mogą być mniej lub bardziej przekonujące, lecz zawsze muszą być argumentami odpowiednimi do

rozpoznania przez Trybunał Konstytucyjny. Merytoryczne rozpoznanie sprawy uzależnione jest nie tylko od precyzyjnego oznaczenia przez skarżącego wzorców konstytucyjnych, ale i zgodnej z orzecznictwem konstytucyjnym ich interpretacji oraz odpowiedniego (adekwatnego) przyporządkowania do przedmiotu kontroli. Dopóki skarżący nie powoła przekonujących motywów mających świadczyć o niezgodności kwestionowanego przepisu z odnośnymi normami Konstytucji, dopóty Trybunał musi uznawać je za zgodne z wzorcem kontroli. Skarga konstytucyjna, wniosek lub pytanie prawne, w których inicjator postępowania ograniczy się jedynie do wyrażenia przekonania o niezgodności przepisu z Konstytucją bądź wskazania istniejących w tej kwestii wątpliwości, nie może podlegać rozpoznaniu przez Trybunał. Należy jednocześnie podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny jest zobowiązany do zbadania wszystkich okoliczności sprawy w celu jej wszechstronnego wyjaśnienia, nie będąc zarazem związanym wnioskami dowodowymi uczestników postępowania (art. 69 ust. 1 i 3 u.o.t.p.TK). Nie oznacza to jednak w żadnym wypadku przerzucenia ciężaru dowodzenia na Trybunał przez podmiot inicjujący postępowanie w sprawie. Powyższa reguła postępowania może bowiem znaleźć zastosowanie dopiero wówczas, gdy ten podmiot wykazał należyłą staranność, spełniając wszystkie wymagania wynikające z Konstytucji oraz u.o.t.p.TK (zob. wyrok TK z 16 grudnia 2020 r., sygn. SK 26/16, OTK ZU A/2020, poz. 69 i powołane tam orzecznictwo). W rezultacie wyrażenie przez skarżącą jedynie przekonania o niezgodności kwestionowanych przepisów stanowi niewykonanie dyspozycji ustawowej (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p.TK). Niedopuszczalne jest bowiem samodzielne kwantyfikowanie przez Trybunał, a tym bardziej uzasadnianie, ogólnikowo sformułowanych zarzutów niezgodności z Konstytucją kwestionowanych przepisów (por. wyroki TK z: 28 czerwca 2018 r., sygn. SK 4/17, OTK ZU A/2018, poz. 43; 23 kwietnia 2020 r., sygn. SK 66/19 OTK ZU A/2020, poz. 13). W tych okolicznościach odmowa nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej była więc w pełni uzasadniona.

W tym stanie rzeczy postanowiono jak w sentencji.